

ПРИЛОГ XII

ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ

РАД – КОМ ДООЕЛ Скопје

Мај, 2022

Содржина

1.1	Спречување на инциденти и итно реагирање	3
1.1.1	Спречување на пожар	3
1.1.2	Спречување на технолошки ризици, истекување на опасни материјали	3
1.1.3	Стандардни оперативни процедури и процедури за реакција во итни случаи.....	3
1.2	Други важни документи кои се однесуваат на заштитата на животната средина	4
1.3	Одговорност за еколошка штета	4

1. ОПИС НА ДРУГИ ПЛАНИРАНИ ПРЕВЕНТИВНИ МЕРКИ

1.1 Спречување на инциденти и итно реагирање

Детали за суровините и помошните материјали, како и отпадот што се складира во инсталациите се дадени во соодветните табели од барањето за измени на А интегрираната еколошка дозвола и Прилозите.

Деталите за начинот на складирање на овие материјали се дадени во Додаток IV, додека начинот на управувањето со отпадот е даден во Додаток V.

Со оглед на природата на активностите, суровините, помошните материјали и отпадите, работата на инсталациите на операторот РАД – КОМ ДООЕЛ Скопје не вклучуваат високи ризици за појава на хаварии поврзани со истекувања на опасни супстанции.

1.1.1 Спречување на пожар

Во согласност со Законот за заштита и спасување-пречистен текст (Сл. весник на РМ бр. 93/2012г.), операторот РАД – КОМ ДООЕЛ подготви и усвои правилник за заштита од пожари и експлозии. Правилникот е изготвен согласно насоките од соодветното законодавство. Според насоките од правилникот и барањата на законодавството, операторот обезбеди соодветни уреди и инсталации за заштита од пожари и експлозии, друга противпожарна опрема, средства за гасење на пожари и противпожарни апарати.

Уредите, инсталациите опремата и средствата се наоѓаат на одредени места соодветни за проценката на ризикот, истите редовно се одржуваат во исправна состојба, посебно се обележани и секогаш достапни за употреба.

Дополнително, согласно обврските од Законот за заштита и спасување (член 10 до 14), РАД – КОМ ДООЕЛ Скопје подготви План за заштита и спасување од природни непогоди и други несреќи. Планот е подготвен врз основа на Проценка на загрозеност од природни непогоди и други несреќи. Документите се подготвени заради организирано спроведување на заштитата и спасувањето, учесниците во системот за заштита и спасување на ниво на Град Скопје.

Врз основа на Проценката и Планот, операторот врши спроведување на мерките за елиминирање на ризиците, заштита и спасување, определените се стручни лица за спроведување на мерките, се посетуваат обуки за запознавање со опасности од пожари итн.

1.1.2 Спречување на технолошки ризици, истекување на опасни материјали

На локацијата на инсталациите не е предвидено складирање на значителни видови и количини на опасни материји. За помали истекувања на масла и отпадни масла, операторот ќе чува соодветен апсорбентски материјал за брза реакција и собирање на инцидентните истекувања.

Со оглед на природата на активностите, суровините, помошните материјали и отпадите, работата на РАД – КОМ ДООЕЛ Скопје не вклучува високи ризици за појава на инцидентни поврзани со истекувања на опасни супстанции.

Изведувањето на активностите и сите придружни процеси во инсталациите не е поврзано со значителен ризик од технолошка природа. Сите процеси претставуваат суви процеси и истите не вклучуваат ракување и складирање на опасни материји.

Подготовката на пишани стандардни оперативни процедури за сите релевантни процеси и активности, како и процедури за реакција во итни случаи и придржувањето кон истите ќе значи елиминирање на потенцијалните ризици и контрола на штетите и влијанијата. те за реакција во итни случаи ќе се однесуваат на потенцијални инциденти поврзани со штети и влијанија врз животната средина и истите се подготвуваат врз основа на направена проценка на ризици од штети и влијанија врз животната средина.

1.1.3 Стандардни оперативни процедури и процедури за реакција во итни случаи

Постоењето на стандардни оперативни процедури (СОП) при работата во инсталацијата значи одржување на високо професионално ниво на работа со постројката. Тоа подразбира подготовка на пишани процедури за сите процеси и активности вклучени во постројката.

Како дел од процесот на управување, операторот ќе развие и одржува стандардни оперативни процедури за сите релевантни аспекти од работата и процесот. Неопходно е запознавање на целиот работен персонал со СОП, редовни обуки, постоење на јасно поставени известувања и предупредувања во постројката итн. СОП е дел од системот за управување со инсталацијата.

Со цел навремено и правилно реагирање во итни случаи на хаварии, а со тоа и намалување на можните влијанија врз животната средина, операторот ќе развие и одржува соодветни процедури за реакција во итни случаи. Овие процедури вклучуваат идентификација на сите можни ризици од хаварии, поставување на приоритети и начини при реагирањето, определување и делегирање на одговорности на лицата вклучени во реакциите итн.

1.2 Други важни документи кои се однесуваат на заштитата на животната средина

/

1.3 Одговорност за еколошка штета

Во глава XVI од Законот за животна средина се пренесени обврските на операторите на професионални активности определени со посебен подзаконски акт¹ и нивната одговорност во случаи на предизвикана штета предизвикана врз животната средина при извршување на нивните дејности.

Активностите на лиење на бакар и преработка на отпад претставуваат професионални активности која подлежи на соодветни обврски од Законот за животна средина. Управувањето и секоја евентуално настаната штета од оваа активност ќе биде регулирана со механизмот поставен со одредбите за одговорност за еколошка штета.

Во контекст на ова, *еколошка штета* е секоја штета причинета врз:

- заштитените видови и природните живеалишта, што има значителни неповолни влијанија врз постигнувањето и одржувањето на поволниот статус за зачуваност на овие живеалишта или видови.
- водите, што има значителни неповолни влијанија врз еколошкиот, хемискиот и/или квантитативниот статус и/или еколошкиот потенцијал на водите, согласно со Законот за водите и прописите донесени врз основа на тој закон, и
- почвата со нејзината контаминација, која предизвикува значителен ризик по здравјето на човекот како резултат на директна или индиректна примена на супстанции, препарати, организми или микроорганизми во, на или под почвата.

Реституција, вклучувајќи натурална и парична, во смисла на одговорност на штета предизвикана врз животната средина, е во смисла на штета причинета врз води, заштитени видови и природни живеалишта, е враќање на повредениот природен ресурс и неговата функција во почетната состојба и во смисла на штета причинета врз почва, е елиминирање на секој значителен ризик кој може негативно да влијае врз здравјето на човекот.

Трошоци, во смисла на одговорност на штета предизвикана врз животната средина, се сите трошоци потребни за соодветно и ефективно обезбедување и покривање на целокупната штета, вклучувајќи ги и трошоците за процена на штетата и непосредната закана од штета и другите активности, како и управните, правните и другите трошоци за спроведување, трошоците за собирање на податоците, трошоците за мониторинг, надзор и други трошоци

Целта на одговорноста за штета предизвикана врз животната средина, заснована на принципот “загадувачот плаќа”, е спречување и ремедијација на целокупната штета предизвикана врз животната средина, реституција на животната средина и воведување на мерки и практики за минимизирање на ризикот од штета врз животната средина.

Согласно овие обврски, доколку еколошката штета сè уште не настанала, но постои непосредна закана од таква штета, операторот е должен, веднаш и без одлагање, да ги преземе сите неопходни мерки за спречување на настанувањето на еколошката штета. Доколку и покрај преземањето на мерките, операторот не ја отстранил непосредната закана од

¹ Правилник за професионалните активности со чие вршење може да настапи одговорност за еколошка штета, критериумите за определување на постоење на еколошка штета, како и случаите во кои нема да настапи одговорноста за еколошка штета, Службен весник на РМ бр.31/11

еколошка штета, тој е должен, веднаш и без одлагање, за тоа да го информира органот на државната управа надлежен за вршење на работите од областа на животната средина.

Во случај на сторена еколошка штета, операторот е должен:

- за настанатата штета да го извести органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина,
- да изврши реституција на целокупната штета, во согласност со начелото “загадувачот плаќа”,
- да ги преземе сите неопходни мерки за контрола, задржување, отстранување или друг вид на управување со факторите кои ја предизвикуваат еколошката штета со цел да ја ограничи или спречи натамошната штета врз животната средина, негативно дејство врз животот и здравјето на човекот и загрозување на функцијата на природниот ресурс, и
- да ги преземе сите неопходни мерки за ремедијација определени согласно со соодветен подзаконски акт².

² Правилник за мерки за ремедијација на сторена еколошка штета, Службен весник на РМ бр. 31/11